

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา

ในการให้การศึกษาแก่เด็ก ย่อมต้องการให้เด็กมีพัฒนาการทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา และการที่จะทราบว่าเด็กมีพัฒนาการ ผู้ที่เป็นครูจะต้องศึกษาเทคนิคในการวัดผลและประเมินผลเพื่อนำไปใช้ ซึ่งนอกเหนือจากการศึกษาแบบสอบชนิดต่าง ๆ แล้ว ผู้ที่เป็นครูยังต้องศึกษาเครื่องมือวัดชนิดอื่นด้วย และเครื่องมือชนิดหนึ่งที่ครูจำเป็นต้องศึกษา คือ เทคนิคสังคมนิติ (Sociometric Technique) ซึ่งเป็นเทคนิคที่ทำให้ครูทราบว่าเด็กในชั้นของตนมีความงอกงามทางด้านสังคมอย่างไร ทำให้ครูสามารถจัดเด็กให้มีสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อกันในหมู่คณะ ส่งเสริมสุขภาพจิตของนักเรียน และยังเป็นแนวทางช่วยเหลือเด็กที่เพื่อนฝูงไม่ชอบให้รู้จักปรับตัวให้ได้รับความสุข (สุชา และสุรางค์ จันทน์เอม 2521: 130)

สังคมนิติ เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในสังคมที่เป็นความสัมพันธ์ทางจิตใจซึ่งมีต่อกันในผู้ที่อยู่ในสังคมเดียวกัน ซึ่งกำหนดให้บุคคลในกลุ่มที่จะศึกษาทุกคนเป็นผู้ประเมินฐานะ (Status) ทางสังคมนิติ บอกระดับของความพอใจที่มีต่อบุคคลในสังคมนั้นในสถานการณ์ต่าง ๆ และใช้วิธีการทางคณิตศาสตร์เพื่อที่จะประยุกต์ผลออกมาเป็นปริมาณตัวเลขที่อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในสังคมเดียวกัน (Moreno 1953: 15-18)

วิธีการวัดทางสังคมนิติ (Sociometric Method) เริ่มเกิดขึ้นในปี ค.ศ. 1931 ผู้ที่คิดค้นวิธีวัดสังคมนิติคือนักจิตวิทยาชื่อ Dr. Jacob L. Moreno ซึ่งได้สังเกตวิธีเลือกที่นั่งของเด็กนักเรียนว่า ถ้าครูไม่บังคับให้ที่นั่งที่ใดแล้ว เด็กจะเลือกนั่งใกล้กับคนที่เขาพอใจ ดังนั้นจึงเกิดความคิดว่าถ้าต้องการจะศึกษาเด็ก เพื่อให้ได้ข้อมูลว่าเด็กคนใดได้รับการยอมรับจากเพื่อนมากน้อยเท่าใด ถ้าใช้คำถามว่า "คนที่เพื่อนชื่นชอบมากที่สุดคือใคร?" และใช้คำถามว่า "อยากให้ใครนั่งใกล้มากที่สุด" นักเรียนจะมีการรับรู้ที่ต่างกัน โดยวิธีแรกเด็กจะตัดสินใจ

(judge) จากความรู้สึกของผู้อื่น แต่วิธีหลังเด็กจะเลือก (choose) จากความรู้สึกของตัวเอง ซึ่งจะทำให้เด็กบอกความรู้สึกออกมาโดยอัตโนมัติ โมเรโน จึงสรุปว่าการถามในลักษณะหลังไม่ใช่คำถาม (question) ธรรมดา ๆ แต่จะสามารถตรวจสอบ (test) ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในกลุ่มสังคมที่เป็นความสัมพันธ์ทางจิตใจ (Moreno 1953: 1xxi) เมื่อมีแนวคิดเช่นนี้โมเรโนจึงพัฒนาวิธีวัดทางสังคมมิติขึ้น วิธีวัดทางสังคมมิติจึงเป็นวิธีการที่จะแสดงความสัมพันธ์ของบุคคลต่าง ๆ ซึ่งอยู่ร่วมกันในกลุ่มสังคมเดียวกันว่ามีความพอใจหรือไม่พอใจซึ่งกันและกัน บอกความเด่นหรือความด้อยของบุคคลในการได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่นในสังคม โดยพิจารณาจำนวนครั้งที่บุคคลหนึ่ง ๆ ได้รับความเลือกจากบุคคลอื่น ๆ ในสังคมเดียวกัน (Kerlinger 1964: 554 และ Schuartz, et al 1957: 214) และเครื่องมือที่ใช้วัดความสัมพันธ์ของบุคคลภายในกลุ่มเรียกว่าแบบวัดสังคมมิติ (Sociometric test) (Moreno 1953: 93) ข้อมูลที่ได้จากแบบวัดสังคมมิติจะให้รายละเอียดเกี่ยวกับจำนวนและลักษณะของกลุ่มย่อยต่าง ๆ ภายในห้องเรียนและบอกถึงฐานะเชิงสังคมของนักเรียนทั้งในแง่ที่เป็นเอกัตบุคคลและในแง่ที่เป็นสมาชิกของกลุ่มสังคมนั้น (การทดสอบเพื่อแนะแนว : 495 อ้างถึงใน นวลศิริ เปาโรหิตย์ 2513: 3) ในการศึกษาคุณภาพของการวัดสังคมมิติพบว่าผลของสังคมมิติมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการแสดงออกทางสังคมของนักเรียน การตัดสินใจของครูเกี่ยวกับนักเรียนที่สังคมยอมรับ ความเด่นดังของนักเรียนในกลุ่ม และผู้ที่มีปัญหาต่าง ๆ ในการปรับตัวทางสังคม นักเรียนที่มีฐานะทางสังคมมิติสูงจะปรับตัวให้เข้ากับบุคคลอื่นในสังคมได้ดี ส่วนนักเรียนที่มีฐานะทางสังคมมิติต่ำจะมีพฤติกรรมไม่สนใจสังคม และมีการปรับตัวให้เข้ากับบุคคลอื่น ๆ ในสังคมได้ไม่ดี (Gronlund 1959: 159-183) ซึ่งทำให้กล่าวได้ว่าคะแนนที่ได้จากการวัดสังคมมิติแสดงถึงดัชนีของการปรับตัวทางสังคม (Index of Social Adjustment) หรือคะแนนสุขภาพจิตก็ได้ (นวลศิริ เปาโรหิตย์ 2518: 53)

ในการสร้างแบบวัดสังคมมิตินั้น ผู้สร้างแบบวัดสังคมมิติจะศึกษากลุ่มสังคมนั้นว่าเป็นกลุ่มเพื่อนบ้าน (home groups) เพื่อนร่วมงาน (work groups) เพื่อนร่วมเรียน (school groups) หรืออื่น ๆ แล้วศึกษาวิธีการดำเนินชีวิตที่คนในกลุ่มจะได้สังสรรค์กัน ศึกษาสถานการณ์สังคม (Social Situation) ที่คนในกลุ่มสังคมนั้นประพฤติปฏิบัติทั้งสถานการณ์ง่ายจนถึงสถานการณ์ที่ซับซ้อน ทั้งสถานการณ์ที่เป็นทางการ (Formal) จนถึง

สถานการณืที่ไม่เป็นทางการ (Informal) แล้วเลือกสถานการณืทางสังคมเพื่อสร้างเป็น คำถามว่าในสถานการณืนั้นต้องการอยู่ใกล้ชึกับใคร (Proximity) สถานการณืที่ถูกเลือกชั้น มาันเรียกว่า "เกณฑ์สังคมมิติ" (Sociometric Criteria)

มีการศึกษาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างการใช้เกณฑ์สังคมมิติต่าง ๆ กันในโรงเรียน ยก ตัวอย่างเช่น Wardlow และ Green ได้ศึกษานักเรียนผู้หญิงระดับมัธยมปลาย 37 ห้องเรียน โดยศึกษาเกณฑ์ที่บังเฉพาะ (Specific Criteria) คือ อ่านหนังสือเตรียมสอบ ไปย่าง เนื้อวู้ และเล่นบาสเกตบอล พบว่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคะแนนฐานทางสังคมมิติแบบ อันดับของแต่ละเกณฑ์มีค่าอยู่ระหว่าง .31 - .61 (Wardlow and Green 1952: 311-316) หรือ Bonney ได้ศึกษาเด็กเกรด 6 99 คน โดยให้เลือกเพื่อนที่อยากจะเล่นด้วย และเพื่อนที่อยากนั่งใกล้เวลาสอบ พบว่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ คือ .42 (Bonney 1946: 275-286) และ Gronlund ได้ศึกษานักเรียนเกรด 6 ผู้ชาย 632 คน และผู้หญิง 626 คน วัดสังคมมิติโดยใช้เกณฑ์สังคมมิติ 3 เกณฑ์ คือ การนั่งเรียนใกล้กัน การทำงานด้วยกัน และการเล่นด้วยกัน และกำหนดให้แต่ละเกณฑ์มีตัวเลือกเกณฑ์ละ 5 ตัวเลือก พบว่าทั้ง 3 เกณฑ์ มีส่วนสัมพันธ์กัน โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบอันดับของเด็กผู้ชายจะมีค่าระหว่าง .76 - .86 และของเด็กผู้หญิงจะมีค่าระหว่าง .76 - .89 (Gronlund 1959: 136) ผลจากการที่แต่ละเกณฑ์มีความสัมพันธ์ในระดับไม่สูงมากนัก ย่อมแสดงว่าในการนำเทคนิคสังคมมิติไป ใช้วัดฐานะทางสังคมมิติเพื่อประเมินความสัมพันธ์ทางสังคม เช่น การปรับตัวในสังคม จำนวน เพื่อนหรืออื่น ๆ โดยใช้เกณฑ์สังคมมิติเพียงเกณฑ์ใดเกณฑ์หนึ่งย่อมไม่เพียงพอ จำเป็นที่จะต้องใช้เกณฑ์สังคมมิติมากกว่า 1 เกณฑ์ แต่อย่างไรก็ดี Groft และ Grygier วัดสังคมมิติ ของเด็กนักเรียนผู้ชาย 400 คน ในโรงเรียนมัธยมในลอนดอน ใช้เกณฑ์สังคมมิติที่ต่าง ๆ กัน 8 เกณฑ์ และพบว่าคำถามที่เป็นตัวบ่งชี้ที่ดีที่สุดของมิตรภาพคือคำถามทั่ว ๆ ไปที่ถามว่า "คุณ ชอบเพื่อนคนใดมากที่สุด" (Which boy do you like most) ไม่มีความสัมพันธ์ (related) กับสถานการณืที่เจาะจงบางสถานการณื (อ้างถึงใน K.M.Evans 1966: 33)

ในปัจจุบัน ในการศึกษารูานะทางสังคมมิติเพื่อประเมินความสัมพันธ์ในสังคมนั้น มีผู้เสนอว่าอาจจะใช้วิธีการถามเจาะจงสถานการณ์สังคมที่เด็กจะได้คุ้นเคยอย่างใกล้ชิดหลาย ๆ สถานการณ์ เช่น อาจจะนั่งอยู่ใกล้ใคร อาจจะทำงานกลุ่มเดียวกับใคร เป็นต้น และอีกวิธีหนึ่งคือการถามแบบไม่เจาะจงสถานการณ์ โดยวิธีถามความชอบโดยตรงว่าในห้องนี้นักเรียนชอบใครมากที่สุดและไม่ชอบใครมากที่สุด (Papalia และ Wendkosolds 1987: 425) ซึ่งวิธีถามความชอบนั้น โมเรโนไม่ถือว่าเป็นการวัดสังคมมิติ โดยให้เหตุผลว่าในขณะที่ตอบแบบวัดผู้ตอบแต่ละคนอาจจะมีจุดมุ่งหมาย (purpose) ต่างกัน อาจจะเป็นความชอบทางเพศ หรืออาจจะชอบเพราะอยากนั่งใกล้ หรืออาจจะชอบเพราะเหตุผลอื่น ๆ และเพราะผู้ตอบแต่ละคนไม่ได้สนใจที่จะกลั่นกรองความชอบหรือไม่ชอบอย่างแท้จริง เนื่องจากไม่ได้ฝึกหัดที่จะบอกความชอบหรือไม่ชอบจากการต้องการอยู่ใกล้ แต่ในบางระดับอายุ (age level) ผลก็จะออกมาคล้ายกับการวัดสังคมมิติแบบถามสถานการณ์สังคม (Moreno 1953: 106-107) จากการศึกษางานวิจัยภายในประเทศที่ใช้เทคนิคสังคมมิติวัดฐานะทางสังคมมิติเพื่อประเมินความสัมพันธ์ทางสังคมต่าง ๆ นั้น มีการใช้วิธีการถามทั้งสองวิธี เช่น งานวิจัยของดวงเดือน ไชยคำ ซึ่งศึกษาเรื่องบุคลิกลักษณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่มีเพื่อนมากที่สุดและที่ไม่มีเพื่อน และพบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่มีเพื่อนมากที่สุดและที่ไม่มีเพื่อนมีบุคลิกลักษณะที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ได้ใช้วิธีการวัดสังคมมิติโดยใช้คำถามเพียงคำถามเดียวว่า "เพื่อนที่ข้าพเจ้าชอบมากที่สุดในระดับที่ข้าพเจ้ากำลังเรียนอยู่ขณะนี้ เรียงตามลำดับคือ..." (ดวงเดือน ไชยคำ 2512) ส่วนงานวิจัยที่ใช้วิธีการถามเจาะจงสถานการณ์สังคมมีมากมาย เช่น งานวิจัยของกบิณ ไตรทิพย์ ศึกษาเรื่องการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ทางสังคมของนักเรียนในห้องเรียนตามโครงการส่งเสริมสมรรถภาพการสอน (Project RIT) และห้องเรียนแบบธรรมดา และพบว่าฐานะทางสังคมมิติของนักเรียนในห้องเรียนแบบ RIT และห้องเรียนแบบธรรมดาไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 ได้ใช้วิธีการวัดสังคมมิติโดยวิธีการถามสถานการณ์สังคมทั้งทางบวกและทางลบ โดยใช้คำถามทางบวกว่า "ฉันต้องการนั่งเรียนใกล้ ๆ กับ..., ฉันต้องการเล่นกับ..., ฉันต้องการทำงานกับ..., และใช้คำถามทางลบว่า "ฉันไม่ต้องการนั่งเรียนใกล้ ๆ กับ..., ฉันไม่ต้องการเล่นกับ..., ฉันไม่ต้องการทำงานกับ..." (กบิณ ไตรทิพย์, 2523) หรืองานวิจัยของ ปนัดดา นิลพงา ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์ฐานะทางสังคมมิติของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร และ

พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว ระดับเชาวน์ปัญญา บุคลิกภาพและอายุ สามารถร่วมกันจำแนกนักเรียนกลุ่มผู้เป็นคาวกับกลุ่มผู้โดดเดี่ยวและผู้ถูกทอดทิ้ง ได้อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 วัดสังคมมิติโดยใช้คำถามว่า "ถ้ามีการจัดที่นั่งใหม่ภายในห้องเรียน นักเรียนต้องการจะนั่งใกล้เพื่อนคนใด, ถ้าครูมอบหมายให้นักเรียนทำงานเป็นกลุ่ม นักเรียนจะเลือกทำงานกับเพื่อนคนใด, เมื่อว่างจากการเรียนหนังสือ นักเรียนจะเลือกเล่นกีฬากับเพื่อนคนใดบ้าง, เมื่อว่างจากการเรียนหนังสือ นักเรียนจะเลือกนั่งคุยกับเพื่อนคนใดบ้าง" (ปนัดดา นิลพังงา, 2527) ซึ่งในการถามสถานการณ์สังคมอาจจะใช้คำถามทั้งทางบวกและทางลบหรืออาจจะใช้คำถามเฉพาะทางบวกก็ได้ ในสถานการณ์สังคมที่กำหนดเฉพาะคำถามทางบวกซึ่งแต่ละข้อคำถามมี 5 ตัวเลือก และในแต่ละสถานการณ์สังคมมีทั้งคำถามทางบวกและทางลบซึ่งแต่ละข้อคำถามมี 3 ตัวเลือก ผลจะออกมาคล้ายกัน (Gronlund, 1959: 148-149) แต่คำถามทางบวกมักจะใช้ได้มาก และไม่เร้าให้เกิดความรู้สึกที่ผู้ตอบลำบากใจเหมือนคำถามในทางลบ (Johnson, Staffire and Edelfelt อ้างถึงใน นวลศิริ เปาโรหิตย์ 2518: 11)

เนื่องจากการใช้วิธีวัดสังคมมิติทั้งสองวิธี คือการใช้คำถามไม่เจาะจงสถานการณ์ โดยใช้เพียงคำถามเดียวถามว่าชอบเพื่อนคนใดมากที่สุด และวิธีถามเจาะจงสถานการณ์สังคมหลายสถานการณ์ เพื่อศึกษาว่าในแต่ละสถานการณ์ผู้ตอบต้องการอยู่ใกล้ชิดกับใคร และทั้งสองวิธีมีข้อมูลที่ยืนยันว่าการใช้วิธีการถามทั้งสองวิธีนี้ใช้วัดฐานะทางสังคมมิติเพื่อประเมินความสัมพันธ์ทางสังคมได้ แต่ไม่ทราบว่าในการวัดฐานะทางสังคมมิติทั้งสองวิธีนั้นเมื่อวัดกับกลุ่มเดียวกันผลที่ได้จะออกมาเหมือนกันหรือไม่ ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นครูที่สอนระดับมัธยมศึกษาและเป็นนิสิตสาขาการวัดและประเมินผลการศึกษา จึงต้องการศึกษาความสอดคล้องระหว่างฐานะทางสังคมมิติที่วัดด้วยแบบวัดสังคมมิติที่มีข้อคำถามแบบเจาะจงกับไม่เจาะจงสถานการณ์ทางสังคมเมื่อวัดนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และเมื่อวัดนักเรียนที่ต่างเพศกัน ต่างระดับชั้นเรียนกัน ผลที่ได้จะแตกต่างกันหรือไม่ เพราะเครื่องมือวัด 2 ชนิดที่วัดตัวแปรอย่างเดียวกันถ้าได้ผลออกมาอย่างเดียวกัน เครื่องมือที่ใช้เวลาในการสร้างน้อยกว่า ใช้เวลาในการวัดน้อยกว่า ใช้ได้สะดวกกว่า และมีองค์ประกอบส่วนย่อยน้อยกว่า ลงทุน ลงแรง และลงความคิดน้อยกว่า และนำไปปฏิบัติได้อย่างคล่องแคล่วรวดเร็วกว่าและได้ผลดี เครื่องมือชนิดนั้นย่อม

ถือว่ามีประสิทธิภาพสูงกว่า (สุภาพ วาณิช 2525: 24) ซึ่งผู้วิจัยคาดว่าผลการวิจัยที่ได้ จะเป็นการขยายความรู้ทางวิชาการในเรื่องสังคมมิติและจะเป็นประโยชน์ในการประยุกต์ใช้ใน เรื่องสังคมมิติต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. ศึกษาความสอดคล้องระหว่างฐานะทางสังคมมิติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 ที่วัดด้วยแบบวัดสังคมมิติที่มีข้อความแบบเจาะจงกับไม่เจาะจงสถานการณ์ทางสังคม
2. เปรียบเทียบค่าความสอดคล้องของฐานะทางสังคมมิติที่วัดด้วยแบบวัดสังคมมิติที่มีข้อความแบบเจาะจงกับไม่เจาะจงสถานการณ์ทางสังคมของนักเรียนเพศเดียวกันระหว่างชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3
3. เปรียบเทียบค่าความสอดคล้องของฐานะทางสังคมมิติที่วัดด้วยแบบวัดสังคมมิติที่มีข้อความแบบเจาะจงกับไม่เจาะจงสถานการณ์ทางสังคมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่อยู่ระดับชั้นเดียวกันระหว่างห้องเรียนซึ่งมีนักเรียนเพศชายล้วนและห้องเรียนซึ่งมีนักเรียนหญิงล้วน

สมมุติฐานการวิจัย

ในการวัดสังคมมิติเพื่อประเมินความสัมพันธ์ของสังคมนั้นอาจจะวัดได้โดยวิธีตามความชอบโดยตรงโดยไม่เจาะจงสถานการณ์สังคมและการถามโดยการกำหนดสถานการณ์สังคมย่อย ๆ หลาย ๆ สถานการณ์ (Papalia และ Wendkosolds 1987: 425) สำหรับการถามซึ่งไม่เจาะจงสถานการณ์ Groft และ Grygier วัดสังคมมิติเด็กนักเรียนผู้ชาย 400 คน ในโรงเรียนมัธยมในลอนดอนและพบว่าตัวบ่งชี้ที่ดีที่สุดของมิตรภาพคือคำถามว่า "คุณชอบเพื่อนคนใดมากที่สุด" ไม่มีความสัมพันธ์กับสถานการณ์ที่เจาะจงบางสถานการณ์ (อ้างถึงใน K.M. Evans 1966: 33) ส่วนคำถามโดยวิธีถามเจาะจงสถานการณ์สังคมนั้นมีวิธีตามได้หลายวิธีแล้วแต่กลุ่มใด แต่สำหรับกลุ่มนักเรียน Gronlund พบว่า เมื่อใช้คำถาม 3 คำถาม คือ เพื่อนที่อยู่ข้างนั่งใกล้ (seating companion), ทำงานด้วยกัน (work companion) และ เล่นด้วยกัน (play companion) วัดฐานะทางสังคมมิติของเด็กเกรด 6 แล้วจะมีความ

สัมพันธ์กับการตัดสินใจของครูเกี่ยวกับนักเรียนที่เป็นที่ยอมรับของเพื่อน (Gronlund 1959: 165-166) ซึ่งในปัจจุบันการวิจัยต่าง ๆ ก็ยังคงใช้ 3 คำถามนี้ในการวัดฐานะทางสังคมมิตียกตัวอย่างเช่น งานวิจัยของ Carson, Cheryl Cashion ที่ศึกษา The Effects of Parental Divorce on The Peer Relationships of Fourth and Fifth Graders : A Sociometric Study และพบว่าในเด็กเกรด 4 และเกรด 5 นั้นเด็กผู้ชายที่พ่อแม่หย่าร้างกันจะมีเพื่อนมากกว่าเด็กผู้หญิงที่พ่อแม่หย่าร้างกัน (UMI Vol 47. No.03 September 1986: 790) ก็กำหนดสถานการณ์เรียน, เล่นและนั่งใกล้ ในการวัดสังคมมิตี เป็นต้น แต่เนื่องจากการวัดสังคมมิตีโดยใช้วิธีตามที่เจาะจงและไม่เจาะจงสถานการณ์ มีงานวิจัยที่ยืนยันว่าใช้ได้ดีในการวัดสังคมมิตี แต่งานวิจัยที่ใช้ยืนยันนั้นต่างกันทั้งระดับชั้นที่ทำการศึกษา เพศ สถานที่ เวลา และอื่น ๆ ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาว่าในนักเรียนกลุ่มเดียวกันที่วัดสังคมมิตีโดยใช้วิธีการทั้งสองนี้ ผลของฐานะทางสังคมมิตีที่วัดได้ จะมีความสอดคล้องกันเพียงไร ซึ่งผู้วิจัยได้ตั้งสมมุติฐานไว้ดังนี้

1. ฐานะทางสังคมมิตีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 ที่วัดด้วยแบบวัดสังคมมิตีที่มีข้อความแบบเจาะจงกับไม่เจาะจงสถานการณ์สังคมมีความสอดคล้องกัน
2. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของการวัดฐานะทางสังคมมิตีของแบบวัดสังคมมิตีที่มีข้อความแบบเจาะจงกับไม่เจาะจงสถานการณ์สังคม ระหว่างนักเรียนเพศเดียวกันชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 1, 2 และ 3 ไม่แตกต่างกัน
3. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของการวัดฐานะทางสังคมมิตีของแบบวัดสังคมมิตีที่มีข้อความแบบเจาะจงกับไม่เจาะจงสถานการณ์สังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่อยู่ระดับชั้นเดียวกัน ระหว่างห้องเรียนที่มีเพียงเพศชายและห้องเรียนที่มีเพียงเพศหญิงไม่แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในปีการศึกษา 2531 ที่แต่ละห้องเรียนมีเพียงเพศเดียวกัน

2. เป็นการศึกษาฐานะทางสังคมมิติที่ใช้แบบวัดสังคมมิติที่ใช้ข้อความถาม ตามแบบ ไม่เจาะจงสถานการณสังคม และแบบวัดสังคมมิติที่ใช้ข้อความถามตามแบบเจาะจงสถานการณสังคมตามวิธีการของ Gronlund คือสถานการณนั่งใกล้, ทำงานด้วยกัน และเล่นหรือคุยด้วยกันเท่านั้น

ข้อตกลงเบื้องต้นของการวิจัย

นักเรียนทุกคนตั้งใจตอบแบบวัดสังคมมิติและมีความจริงใจในการตอบแบบวัดสังคมมิติ

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. ฐานะทางสังคมมิติ (Sociometric Status) หมายถึง ฐานะของบุคคล โดยถือจำนวนครั้งทั้งหมดที่เพื่อนเลือกเขา จากวิธีการวัดสังคมมิติเป็นเกณฑ์ (Shertzer and Stone 1971: 298)

2. แบบวัดสังคมมิติแบบไม่เจาะจงสถานการณ หมายถึง แบบวัดสังคมมิติที่มีคำถามเดียว 5 ตัวเลือก ถามเพื่อนที่ชอบที่สุด

3. แบบวัดสังคมมิติแบบเจาะจงสถานการณ หมายถึง แบบวัดสังคมมิติที่ถามตามวิธีของ Gronlund ซึ่งกำหนดสถานการณเล่นหรือคุย ทำงาน และนั่งใกล้ ซึ่งแต่ละสถานการณกำหนดตัวเลือกให้ 5 ตัวเลือก

4. ความสอดคล้อง หมายถึง ความสัมพันธ์ของคะแนนฐานะทางสังคมมิติที่ได้จากแบบวัดสังคมมิติที่มีข้อความแบบไม่เจาะจงและเจาะจงสถานการณสังคม ซึ่งได้จากการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Coefficient of Correlation)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

ทำให้ทราบว่าผลที่ได้จากการวัดฐานะทางสังคมมิติโดยใช้แบบวัดสังคมมิติที่สร้างข้อความถามแบบเจาะจงและไม่เจาะจงสถานการณสังคม มีความสอดคล้องกันเพียงใด ซึ่งเป็นการขยายความรู้ทางวิชาการในเรื่องสังคมมิติ และจะเป็นประโยชน์ในการประยุกต์ใช้ต่อไป